

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Telefony: Centrala 33 41 i 33 42 Centrale czynna całą dobę	Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zryw”		Sekretariat redakcji przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—12. — Rękopisów nie zwraca się. — Listy należy adresować do redakcji a nie do współpracowników. Za dzień ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada.
Redaktor Naczelny 31 60 Rozmównice publiczne 19 07 Centrala międzym. I. K. P. 90	Konto: P. K. O. Nr VI-14C I. K. P.	Bydgoszcz ulica Jagiellońska Nr 17	Konto bieżące: Bank Zw. Spółek Zarobk. w Bydgoszczy

Rok I

Sobota, dnia 17 listopada 1945 roku

Nr 27

Palestyna w płomieniach

Zabici i ranni — Tłum podpala gmachy rządowe

LONDYN (dr). W Tel Aviwie, mieście o ludności wyłącznie żydowskiej, ogłoszono godziny policyjne. Patrole wojsk angielskich pilnują przestrzegania godzin policyjnych. Poprzednio Żydzi ogłosili w związku z ostatnim oświadczeniem Bevina na temat Palestyny 12-godzinny strajk. W godzinach porannych doszło do poważnych zamieszek, w trakcie których zginęły 2 osoby cywilne, a porańonych zostało 50 cywilnych oraz 5 angielskich żołnierzy i 10 policjantów. Tłum podpalił gmachy rządowe i przeszkadzał w tłumieniu pożarów, obrzucając samochody straży pożarnej kamieniami i rozszedł się dopiero po oddaniu przez Anglików 16 strzałów. 4 gmachy rządowe zostały zniszczone. Dokonano licznych aresztowań.

W Jerozolimie panował spokój. W całej Palestynie na znak protestu przeciwko oświadczeniu Bevina zamknięto sklepy. Rabini palestyńscy wyznaczili dzień modlitwy i postu.

Komitet wykonawczy palestyńskiej partii arabskiej oświadczył, że będzie się dalej sprzeciwiał imigracji Żydów do Palestyny. Główny sekretarz ligi panarabskiej, Assanbej, powitał z zadowoleniem oświadczenie Bevina, zapowiadające przeprowadzenie rozmów angielsko-amerykańskich w sprawie Palestyny. Z oświadczenia Bevina wynika — mówił Assanbej — że jest gruntownie obeznany z problemem Palestyny. Arabowie spodziewają się, że będą również wciągnięci do rozmów na temat Palestyny.

WASZYNGTON (FA). Prasa amerykańska, omawiająca zgodę Stanów Zjedn. na utworzenie komitetu anglo-amerykańskiego dla uregulowania sprawy Palestyny, precyzuje następujące 4 zadania tego komitetu:

1) zbadanie gospodarczych, społecznych i politycznych stosunków w Palestynie,

2) zbadanie sytuacji w krajach europejskich, gdzie żydzi padli ofiarą reżimu hitlerowskiego,

Dziennikarze zagraniczni u Premiera

WARSZAWA (FA). Premier Osóbka-Morawski udzielił wywiadu bawiącym w Polsce dziennikarzom angielskim i amerykańskim. Premier udzielił dziennikarzom szczegółowych wyjaśnień w sprawie repatriacji, bezpieczeństwa i dostaw UNRRY.

Nowy wynalazek angielski

LONDYN (PAP). Brytyjskie ministerstwo wojny opublikowało dane o nowym wynalazku, samochodzie amfibii, nazwanym „Neptun”. Samochód ten porusza się swobodnie zarówno po lądzie jak i po wodzie i ma nośność 4 tony.

Radio angielskie spełniło obowiązek

LONDYN (FA). Angielskie towarzystwo radiowe otrzymało od rządu holenderskiego pismo dziękczynne za audycje nadawane dla Holandii w latach okupacji. Plakietą ofiarowana radiofonii angielskiej nosi napis: „1940—1945 w podzięciu za pociechę i siłę moralną w latach ucisku”. Podobny list dziękczynny radiofonii angielskiej otrzymała z Belgii.

3) wysłuchanie miarodajnych znawców dla spraw arabskich i żydowskich,

4) komisja przedłoży rządowi Anglii i Stanów Zjednoczonych odpowiednie

wnioski co do sposobu uczynienia zadość potrzebom emigracji żydowskiej nie tylko do Palestyny, ale również do innych krajów europejskich.

Anglia w sprawie Armii Polskiej

LONDYN (FA). W związku z oświadczeniem min. spraw zagr. Polski Rzymowskiego, wydano w Londynie urzędowy komunikat, stwierdzający, iż Anglia nie domaga się zwrotu kosztów związanych z wyekwipowaniem armii polskiej w Anglii, a rozchodzi się jedynie o gaże, emerytury, zapomogi itd. członków polskich sił zbrojnych. Inne państwa, które w latach wojny utrzymywały wojska swe w Anglii złożyły zobowią-

zania zwrotu tych kosztów i w międzyczasie już całkowicie bądź częściowo z zobowiązań tych się wywiązały. Wśród żołnierzy polskich w Anglii nie odbyło się żadne głosowanie w sprawie powrotu do kraju. Żołnierze, chcący powrócić do Polski, zgłaszają to swoim dowódcom. Żołnierze ci skoszarowani są pod Oxfordem, gdzie kompletuje się oddziały do transportów. Żołnierzom wolno zabrać wszystkie osobiste ruchomości.

Attlee jedzie do Kanady

WASZYNGTON (ho). W czasie konferencji premiera Attlee, prez. Trumana i kanadyjskiego premiera Mackenzie King, postanowiono zasięgnąć porady najpoważniejszego amerykańskiego uczonego dr Wannewar, stojącego na czele komitetu badania energii atomowej. W konferencji brali udział ambasador angielski lord Halifax oraz sekr. stanu Byrnes. W godzinach wieczornych prez. Truman i premier Attlee spotkali się ponownie. Wszystko przemawia za tym, że główne wytyczne mające być podstawą zakończenia obrad, już opracowano, i że wiadomości ze spotkania po zwołaniu spodziewać się, że komunikat ostateczny, który zawierać będzie podstawę „Karty Wiedzy Atomowej”,

zostanie wydany najpóźniej w piątek. W Waszyngton (dr). W Białym Domu toczyły się nadal pertraktacje Truman-Attlee-Mackenzie King, które kontynuowano wieczorem. W rozmowach tych brali poza tym udział: dr Busch, amerykański rzeczoznawca dla spraw energii atomowej, Henderson — rzeczoznawca angielski, lord Halifax, który prowadzi angielsko-amerykańskie pertraktacje finansowe w Waszyngtonie, sekr. stanu Byrnes, oraz admirał Lihi, osobisty doradca Trumana.

LONDYN (dr). Attlee opuści Waszyngton prawdopodobnie w piątek, udając się do Ottawy, gdzie przemówi w poniedziałek w parlamencie kanadyjskim.

Pomyślny przebieg konferencji trzech

WASZYNGTON (FA). Min. spraw zagr. Byrnes, nawiązując do rozmów waszyngtońskich stwierdził, że obrady prowadzone są z pomyślnym skutkiem. Ostatnie dwie konferencje trwały prawie bez przerwy do północy. Wydania oficjalnego komunikatu o wyniku konferencji spodziewać się należy w ciągu najbliższych godzin.

Prasa amerykańska snująca najrozmaitsze domysły na ten temat, stwierdza, że w kołach dobrze poinformowanych utrzymują, że wszyscy trzej mężowie stanu stanęli na stanowisku oddania tajemnicy bomby atomowej do dyspozycji organizacji Narodów Zjednoczonych.

Partyzantka w Hiszpanii

WARSZAWA (PAP-dr). W Hiszpanii trwają aresztowania i rozstrzelania. Terror faszystowski panuje w całej pełni. Z niedawnych relacji angielskich wynika, że 80 proc. Hiszpanów pragnie powrotu rządów republikańskich. Gen. Franco utrzymuje się przy władzy jedynie dzięki stosowanemu represjom. Republikańskie przy swobodnym głosowaniu o trzymałoby nie niżej 70 proc. gło-

sów. W Hiszpanii ruch partyzancki jest bardzo rozwinięty. Partyzanci operują o 29 km od Madrytu, a największe ich skupienie jest w Sierra Morena i w Cordobie. Policja hiszpańska liczy 180.000 osób, składających się przeważnie z żołnierzy i oficerów byłej błękitnej dywizji która w czasie wojny walczyła po stronie Niemiec przeciwko Związkowi Radzieckiemu.

Sytuacja na Jawie

BATAWIA (ho). Władze angielskie sprzeciwiły się lądowaniu wojsk holenderskich na Jawie. Wobec tego transporty, wiozące około 6.000 żołnierzy holenderskich, będą skierowane do Singapora.

Walki między wojskiem anglo-holenderskim a partyzantami na wyspie Jawa, zbliżają się ku końcowi. Wojska sprzymierzone posuwają się naprzód. W Surabaja utworzono nowy gabinet z drem Soekarno na czele. Wybory na Jawie mają się odbyć w drugiej połowie grudnia.

Katedra w Coventry

LONDYN (dr). W katedrze w Coventry odprawiono uroczyste nabożeństwo w piątą rocznicę strasznego bombardowania miasta przez lotnictwo niemieckie. Katedra zostanie odbudowana, przy czym znajdować się w niej będzie kaplica „Zjednoczenia”. W kaplicy tej odbywać się będą nabożeństwa dla wszystkich wyznań. Obecni na nabożeństwie byli grecki arcybiskup prawosławny, księża z dominiów brytyjskich, Szwecji, Norwegii, Francji i Chin.

Nowy szef sztabu armii amerykańskiej

Jak informowaliśmy, gen. Eisenhower ma zająć stanowisko gen. Marshalla, który był szefem sztabu generalnego armii amerykańskiej.

Milion Niemców na wędrowce

BERLIN (dr). Niemcy znajdujący się w radzieckiej strefie okupacyjnej, a mogący udowodnić, że ich stałe miejsce zamieszkania znajduje się na północy, na zachodzie lub na południu Niemiec, będą mieli prawo powrócić do swoich miejsc. Repatriacja ta rozpocznie się w tych dniach i obejmie ponad milion mieszkańców.

Przed procesem norymberskim

NORYMBERGA (dr). W związku z procesem norymberskim władze radzieckie i francuskie zgodziły się na propozycję amerykańskiego członka Międzynarodowego Trybunału do sądenia przestępców wojennych Jacksona postawienia na ławie oskarżonych syna chorego i niezdolnego do stawienia się na rozprawę Kruppasenióra.

Polacy w Belgii

BRUKSELA (ho). Staraniem Zw. Patriotów Polskich i klubu demokratycznego odbył się w Brukseli wieczór informacyjny pod nazwą „Obraz Polski dzisiejszej” z udziałem 6 prelegentów. W myśl uchwały zjazdu ZPP, rozpoczęła się we wszystkich oddziałach związku na terenach Belgii zbiórka na odbudowę Warszawy.

Sprawa odszkodowań

PARYŻ (dr). Na ostatnim posiedzeniu międzynarodowej komisji odszkodowawczej w Paryżu rozpatrzono sprawę 9 z 17 obecnych państw. W najbliższym czasie opracowane będą problemy dot. podziału przyszłych świadczeń, majątku i dóbr niemieckich, mogących służyć do odszkodowań oraz majątku i dóbr niemieckich, nie nadających się do zrealizowania, jak zdobycz wojenna, złoto i dobra wykradzione przez Niemców w krajach okupowanych.

Międzynarodowy zjazd skautów

LONDYN (PAP-dr). W Londynie odbędzie się zjazd międzynarodowej organizacji skautowej, na której omówione zostaną szczegóły międzynarodowego zjazdu harcerstwa, który się odbędzie w 1946 r. w Paryżu.

Niesamowity sąd nad zbrodniarzami

Już półtora miesiąca ciągnie się ten jeden z najprzedziwniejszych procesów po klęsce Niemiec — proces morderców z Belsen.

Dlaczego nie ma na nim przedstawicieli prasy polskiej lub naszego rządu? Już drugi raz wołają o to korespondenci pism moskiewskich. Ostatnio korespondent „Izwestii” (nr 260) Baczelis pisze: „W materiałach oskarżenia przestępstwa hitlerowców w Oświęcimiu zajmują największe miejsce. Obrona, która stara się zakwestionować odpowiedzialność podsądnych za zbrodnie belseńskie, przyznaje jednak, że przestępstwa w Oświęcimiu stanowią główne obciążenie dla podsądnych. Krew ofiar Oświęcimia ciąży na zbrodniarzach hitlerowskich i ciągnie ich do mogiły. Jest to krew przestępstw popełnionych na ziemi polskiej przeciwko narodowi polskiemu i innym narodom. Główną masę oskarżenia stanowią obywatele polscy. Język polski rozbrzmiewa na sali sądowej, każda replika tłumaczona jest na język polski. I mimo to na sali sądowej nie ma ani jednego przedstawiciela Republiki polskiej, społeczeństwa polskiego i prasy polskiej. Ach prawda! Na ławie korespondentów znajduje się jeden z oficerów armii Andersa. Nikt mi nie mógł wyjaśnić tej przyczyny”.

Jeżeli można jeszcze, zdaniem „Izwestii”, nieobecnosc Polaków „wytumaczył pewnymi względami politycznymi organizatorów procesu”, nie można zrozumieć dlaczego nie wykorzystany został bogaty materiał sporządzony w Oświęcimiu przez sowiecką Nadzwyczajną Kontrolę Państwową, w której uczestniczyli profesorowie uniwersytetu krakowskiego, lekarze, inżynierowie, społecznicy i sąd. Materiały zostały ogłoszone 8 maja. Wymienione tam są nazwiska zbrodniarzy belseńskich: dr Kleina, Gesslera i innych. Tymczasem ani akt oskarżenia ani prokurator nie posługują się tym materiałem. Zapytany o to przez korespondentów prokurator w procesie belseńskim odpowiedział, że „nawet nie słyszał o takim materiale”.

A tymczasem na procesie belseńskim w Lüneburgu dzieją się dziwne rzeczy. Zdawałoby się, że proces lüneburski wiąże w całość pojęcie odpowiedzialności reżimu hitlerowskiego i jego poszczególne ognie, z których składa się banda belseńska, zdawałoby się, że proces sądowy ujawni nici ciągnące się od głównego oskarżonego w procesie Kramera do Göringa, od Lüneburgu do Norymbergi. Sąd angielski przeszedł nad tym do porządku dziennego. Odebrał mu wszelkie cechy przestępstw politycznych i zamknął w ramach przewinień kryminalnych. Dziesiątki tysięcy ludzi rzucono w ogień, znęcano się i pastwiono przed tym w najbardziej wyrafionym sposobie, a sąd złożony z Anglików, doszukuje się sprawców tych zbrodni, „złego obchodzenia się z więźniami, co doprowadziło do śmierci wiele osób, za których los byli odpowiedzialni” (sic). Sąd angielski zastosował formułę ze zwykłego postępowania karnego w

Anglii przeciwko dozorcóm więziennym. Obrona, występująca w procesie posługuje się niegodnymi chwytami, które budzą odrazę wśród korespondentów, a wybuchy śmiechu lub głośne potakiwania wśród licznych hitlerjugendowców na galerii.

Oskarżeni, którzy początkowo byli wystraszeni i przygnębieni, w miarę trwania procesu odzyskali pewność siebie i w przemówieniach coraz śmielej, nie karzeni przez przewodniczącego, uprawiają w bezczelny sposób propagandę hitlerowską. Coraz częściej śmieją się. Pomiędzy galerią i oskarżonymi nawiązała się psychiczna łączność. Krwawa 21-letnia Irma Grese jest „bohaterką” galerii. Gdy opuszcza salę sądową, oczekują ją tłumy młodzieży, witając z uwielbieniem. Irma Grese „ta blondwłosa bestia” z zaciśniętymi ustami, zawsze starannie i kokieterijnie uczesana, jak wtedy, gdy pejem chłostała swoje nagie ofiary i wysyłała do pieca, w lot zrozumiała sytuację i gdy z tłumy na początku procesu padło zapytanie: „Irma! Boisz się?” — odpowiedziała śmiało „nein!”. Może Irma otrzymała wiadomości, które dostały się do korespondentów zagranicznych. A informacje te są niezwykłe. Mówią one, że właśnie w rejonie Lüneburga—Hamburga znajduje się jeden z głównych, jeżeli nie najgłośniejszy, ośrodek podziemnych hitlerowskich Niemiec.

Poważni obserwatorzy przewidują, że pod koniec procesu hitlerowcy podziemi dadzą jeszcze znać o sobie.

Ci sami obserwatorzy liczą się jeszcze z inną możliwością. Obrona zgłosiła udział w procesie nowego obrońcy zbrodniarzy Oświęcimia i Belsen pułk. Smitha, zaprezentowanego sądowi jako „nadzwyczajnego obrońcę i eksperta prawa międzynarodowego”, który ma udowodnić, że z punktu prawa międzynarodowego „oskarżenie nie zawiera w sobie cech przestępstwa” (sic!) i sąd lüneburski nie jest uprawniony do rozpatrywania tej sprawy.

Smith ma przemawiać pod koniec procesu. Co będzie, jeżeli ekspert londyński przekona współrodaków-sędziów? „Reynolds News”, dając karykaturę sądu belseńskiego, zaopatruje ją podpisem „Proces w Lüneburgu zakończy się tym, że boby (policjant) ukarze oskarżonych grzywną 5 szylingów i zapowie im, aby na drugi raz tego nie robili”.

Ten potworny proces w Lüneburgu, który przerodził się w tragiczną groteskę, jakże mógłby być inny, gdyby nie wspomniane wyżej „pewne względy polityczne”. Sąd angielski swego obywatela, speakera w berlińskim radio, zwanego „lordem Hau-Hau”, gdy go ujęto, potrafił w ciągu jednego dnia osądzić i skazać na śmierć. A może działa tu również sugestia, że w procesie lüneburskim chodzi o „mniej wartościowy element”, jak odezwał się jeden z obrońców zbrodniarzy Oświęcimia i Belsen.

Dziwny, przedziwny to proces lüneburski.
H. Barański

Za zamordowanie 30 tysięcy więźniów

FRANKFURT (dr). Przed sądem wojskowym w Frankfurcie stanie 40 Niemców odpowiedzialnych za zamordowanie 30.000 więźniów obozu koncentracyjnego w Dachau.

Kongres morski

KOPENHAGA (dr). Rozpoczęły się obrady międzynarodowego kongresu morskiego, z udziałem przedstawicieli 20 państw, a mianowicie po jednym przedstawicielu rządu, i pracodawców, i pracobiorców. Kongres ustali nowe warunki płacy i pracy marynarzy.

Laureat Nobla Cordell Hull

NOWY JORK (FA). Uchwala norweskiego komitetu nagrody Nobla o przyznaniu tegorocznej nagrody Cordell Hull'owi, spotkała się w Ameryce z entuzjastycznym przyjęciem. „Hull, dziś już sędziwy starzec, całe życie swoje poświęcił pracy nad ugruntowaniem pokoju w świe-

Order Zwycięstwa na piersiach Marszałka Żymierskiego

Wręczenie najwyższego orderu radzieckiego przez ambasadora Z.S.R.R. Lebediewa

WARSZAWA (PAP-bo). W Belwederze odbyła się uroczystość dekorowania Naczelnego Dowódcy Wojsk Polskich, marsz. Michała Roli-Żymierskiego najwyższym w wojsku odznaczeniem ZSRR, orderem „Zwycięstwa”. Aktu dekoracji dokonał ambasador ZSRR w Polsce Lebediew. W uroczystości wzięli udział: Prez. KRN Bolesław Bierut, członkowie prezydium KRN, członkowie RJN z prem. Osóbką-Morawskim na czele, generalicja WP z zastępcą Naczelnego Dowódcy gen. dyw. Spychalskim i szefem sztabu generalnego gen. broni Korczycem, członkowie ambasady radzieckiej i attache wojskowy ZSRR w Polsce.

Przemówienie ambasadora Lebediewa

Wręczając order Zwycięstwa marsz. Żymierskiemu, amb. Lebediew wygłosił nast. przemówienie:

„Panie Marszałku Polski! W wojnie z Niemcami hitlerowskimi, Naród Polski przeszedł ciężką drogę. W 1939 roku Polska poniosła klęskę i na długie lata dostała się pod jarzmo niewoli hitlerowskiej. Niemcy osiągnęły chwilowe powodzenie dlatego, że potrafiły rozdzielić narody słowiańskie i uderzać na każdy naród oddzielnie. Koła reakcyjne rządzące starą Polską były wrogo usposobione wobec idei solidarności słowiańskiej i ignorowały historyczną konieczność zjednoczenia sił narodów słowiańskich przeciwko niemieckiemu najeźdźcy. Polityka ta doprowadziła do upadku Państwa Polskiego i przyniosła niezliczone nieszczęścia narodowi polskiemu. Konieczna była wola i rozum najlepszych synów narodu polskiego. Znaleźli oni drogę do odrodzenia Polski w sojuszu z wielkim narodem radzieckim, który wyciągnął rękę braterskiej pomocy do wszystkich narodów Europy, znajdujących się pod hitlerowskim uciskiem, a w pierwszym rzędzie do narodu polskiego. Zjednoczyli oni swoje siły zbrojne w walce z hitleryzmem niemieckim, z potężnymi siłami Armii Czerwonej. Historyczną zasługą nie tylko wobec własnego narodu, ale wobec wszystkich narodów, jest to, że odegrali oni decydującą rolę w mobilizacji sił narodu polskiego, dla o-

Świat w kilku wierszach

Przywódcą partii drobnych rolników na Węgrzech jeszcze nie zdołał skompletować swego rządu.

Tymczasowy rząd Austrii domaga się od Niemców odszkodowania w wysokości 7 miliardów dolarów.

Procesy przeciw japońskim przestępcom wojennym rozpoczną się w najbliższym czasie, przy czym jednym z pierwszych będzie proces przeciwko b. premierowi japońskiemu Tojo.

W Strasburgu zbierze się z końcem bież. miesiąca komisja kontrolna dla spraw Nadrenii.

Proces w Lüneburgu dobiega końca. Rzecznik oskarżenia w przemówieniu swoim zwrócił się z apelem do sędziów, aby wyrok, jaki mają wydać, był wymiarem sprawiedliwości, a nie aktem zemsty za czyny popełnione przez oskarżonych.

Do akt procesu norymberskiego złożono film, ilustrujący powstanie i rozwój ruchu hitlerowskiego. Film ten będzie wyświetlany w toku procesu.

Na przyjęcie Churchilla przybrała stolica Belgii uroczysty wygląd. Domy ozdobione są chorągiewkami narodowymi Belgii i Anglii. Churchill mianowany będzie honorowym obywatelem miasta.

W wielkich zakładach b. koncernu stalowego im. Goeringa w Linzu ulokowano 2000 żydów, deportowanych przez Niemców do Austrii.

Komisja sojusznicza sprzeciwiła się zawartej między Włochami a Szwajcarią umowie handlowej.

statecznego rozbitcia hitleryzmu.

Za wybitne zasługi w dziele organizacji sił zbrojnych Polski i za pomysłne przeprowadzenie operacji wojskowych WP w decydujących walkach z niemieckim faszystem, Prezydium Rady Najwyższej ZSRR przyznało Panu, Panie Marszałku, najwyższy order Zw. Radzieckiego — order Zwycięstwa. W imieniu Prezydium Rady Najwyższej, mam wy-

soki zaszczyt wręczyć Panu order Zwycięstwa. Z całego serca winszuję Panu wysokiej nagrody, symbolizującej naród radziecki i polski w wielkiej wojnie ze wspólnym wrogiem”.

Przy zakończeniu uroczystości prez. KRN, premier Rządu oraz wszyscy obecni złożyli marszałkowi serdeczne życzenia z okazji otrzymania najwyższego odznaczenia wojskowego ZSRR.

Grunwald i Berlin symbolem braterstwa

WARSZAWA (bo). W związku z uroczystością dekoracji, marsz. Rola-Żymierski po przyjęciu orderu powiedział m. in.: „Przyjmując z rąk Pana najwyższe odznaczenie ZSRR, pragnę dać wyraz swojej wdzięczności za zaszczyt, jaki przypada mi tym samym w udziale. Pozwalam sobie traktować to wysokie odznaczenie za dowód uznania ze strony bratniego Zw. Radzieckiego dla wkładu, jaki w dzieło zwycięstwa wniósł swą bohaterką walką cały Naród Polski, a w pierwszym rzędzie zbrojne jego ramie — Wojsko Polskie. Najmocniejszą spójnią jest wspólnie przelana krew na polu boju. Braterstwo broni Wojska Polskiego i Armii Czerwonej zadzierżgnięte na polu bitew mioniej wojny, stało się przeto nie-

wzruszoną podstawą dla rozwoju sojusznicych stosunków pomiędzy Polską a ZSRR. Grunwald w roku 1410 i Berlin w 1945 r. są widomym potwierdzeniem tej wielkiej prawdy. Naród Polski w całej pełni zdaje sobie z tego sprawę. Odczuł on najlepiej rozmiar bratniej pomocy, jakiej udzielił nam w najcięższych chwilach próby, narody radzieckie. Naród Polski, podkreślił marsz. Rola-Żymierski, czuje głęboką wdzięczność dla swego sąsiada wschodniego i żywi ku niemu trwałe uczucie przyjaźni. Proszę o przekazanie Generalissimowi Stalinowi oraz całemu narodowi radzieckiemu wyrazów najgłębszej wdzięczności w imieniu moim oraz w imieniu wojska i całego narodu polskiego”.

Pomoc UNRRA przez całą zimę

Francja, Belgia, Holandia, Dania i Norwegia nie potrzebują pomocy

WARSZAWA (bo). Polska, Czechosłowacja, Jugosławia, Grecja, Albania i inne kraje nie tylko ucierpiały na skutek inwazji nieprzyjaciela w czasie wojny, ale są prawie zupełnie pozbawione waluty zagranicznej i źródeł kredytu. Wobec tego były one głównym przedmiotem działań UNRRA. W ramach budżetu 50 mil. dol. UNRRA uchwaliła program pomocy dzieciom i matkom we Włoszech. UNRRA uchwaliła również preliminarz pomocy Chinom. Pod koniec br. wszelkie fundusze UNRRA, pochodzące z początkowych kontrybucji będą wyczerpane. Pomoc musi jednakże trwać przez całą zimę, aż do wczesnej wiosny.

UNRRA proponuje powiększenie pomocy dla Austrii. Propozycja ta jest zgodna z deklaracją moskiewską i poczdamską, w myśl której Austria ma być traktowana indywidualnie, a nie łącznie z Niemcami.

WASZYNGTON (PAP-bo). Prez. Truman zwrócił się do kongresu Stanów Zjedn. aby uchwalił sumę 1350 mil. dol., jako dodatkowy fundusz dla UNRRA. W myśl postanowienia rady UNRRA, każde państwo, które jest członkiem tej organizacji, a którego terytorium nie zostało zniszczone przez inwazję nieprzyjacielską, musi wypłacić UNRRA dodatkową

De Gaulle prowadził w ciągu wczorajszego dnia narady z przewodniczącym konstytuaty i przywódcami głównych partii politycznych.

W Budapeszcie rozpoczęły się procesy przeciwko węgierskim przestępcom wojennym, między nimi byłemu premierowi Imredy.

Rząd argentyński postanowił zwrócić Włochom 16 okrętów włoskich, które wybuch wojny zastał w portach argentyńskich.

W Bułgarii postanowiono zmniejszyć stan wojenny i przystąpić do demobilizacji armii.

W Wiedniu utworzono konsulaty amerykański.

Premier belgijski van Acker oświadczył, iż zwolennicy króla Belgów składają się przeważnie z elementów, które podczas okupacji współpracowały z Niemcami.

Do Jutlandii nadeszła część uzbrojenia dla dywizji duńskiej, która ma okupować Niemcy. Okupacja pewnej części Niemiec przez Duńczyków rozpocznie się w przyszłym roku.

Pragę opuściło 1.000 antyfaszystów, którzy się udają do Niemiec, by współpracować nad zniszczeniem faszystów.

Premier Grecki Canelopolos odbył naradę z przedstawicielem Anglii, który przybył do Grecji

Norweskie zgromadzenie narodowe upoważniło rząd do ratyfikowania karty Narodów Zjednoczonych.

W niewoli sojusznicy znajduje się 58.600 jeńców wojennych — Austriaków, w tym 15.300 w Anglii.

Pogrzeb ofiar bukareszteńskich

MOSKWA (PAP-bo). Tass donosi z Bukaresztu, że w poniedziałek odbył się pogrzeb 7 ofiar prowokacji faszystowskiej. Pogrzeb przekształcił się w manifestację protestu przeciw faszystowskiemu zamachowi na swobody demokratyczne, jakiego dopuścili się reakcyjniści rumuńscy. W manifestacji brało udział 500.000 mieszkańców stolicy.

Przewodniczący generalnej federacji pracy Strojca odczytał przyjętą na wiecu rezolucję: „My 500.000 obywateli stolicy, którzy zebrałiśmy się na pogrzebie ofiar reakcji faszystowskiej, żądamy rozwiązania tych partii oraz rozwiązania organizacji faszystowsko-reakcyjnych. Niechaj wszyscy we wspólnym wysiłku dopomogą do demokratyzacji i odbudowy całego naszego kraju”.

Węgry a ZSRR

BUDAPESZT (bo). Staraniem węgierskiego tow. łączności kulturalnej ze Zw. Radzieckim, zorganizowano w Budapeszcie wystawę pt. „Życie w Zw. Radzieckim”, w otwarciu której wzięli udział przedstawiciele rządu węgierskiego, org. społecznych i kulturalnych oraz delegacji alianckiej kontroli na Węgrzech. Przemówienie wygłosił węgierski min. oświaty Teleki.

Protest Francji przeciwko podziałowi węgla

PARYŻ (dr). Francja wniosła sprzeciw przeciwko podziałowi węgla z Zagłębia Ruhry dokonanemu przez londyńską komisję podziału węgla. Francji obniżono mianowicie przydział węgla z 1.200.000 ton do 900.000 ton. Redukcja ta może stać się po-

wodem do spadku produkcji przemysłowej o 25 procent. Francja przyznaje, że istnieją wielkie trudności komunikacyjne, uważa jednak, że przy dobrej woli trudności te zostaną pokonane.

Co piszą inni?

Wezwanie do socjalistów angielskich

Przed kilku dniami został ogłoszony pełny tekst podstawowych tez polityki zagranicznej, uchwalonych przez Radę Naczelną Polskiej Partii Socjalistycznej, wśród których znalazło się wezwanie do socjalistów państw zachodnich. Wezwanie to jest m. in. skierowane wprost do angielskiej Partii Pracy z żądaniem sprzecyzowania jej stosunku do kwestii ustanowienia naszych granic na Odrze i Nisie. Odezwa ta domaga się zarazem zrozumienia dla tragedii narodu polskiego, który największe ofiary poniósł w walce z okupantem niemieckim, ażeby złe pojęty humanitaryzm nie przesłaniał konieczności wysiedlenia wszystkich Niemców z Polski i Czechosłowacji.

Omawiając powyższą uchwałę PPS „Dziennik Bałtycki” pisze:

„Powyższe stanowisko PPS jest wydarzeniem pierwszorzędnej wagi i odpowiada życzeniom całego społeczeństwa polskiego. Jeśli dodamy do tego, że wypływa ono z podstawowych tez w dziedzinie polityki zagranicznej, pokrywających się całkowicie ze stanowiskiem wszystkich demokratycznych stronnictw w Odrodzonej Polsce i z zasadniczą linią na-

szego rządu, to mamy prawo domagać się, ażeby socjaliści angielscy, w których rękę spoczywa obecnie ster spraw politycznych imperium brytyjskiego i obok ZSRR i USA ster spraw polityki światowej zwrwali z zasadą nieufności do nas i atawistycznej sympatii do Niemców, zwłaszcza, że sympatia ta zrodzona jest na przesłankach specyficznego dla mentalności anglosaskiej „rasizmu”.

Polska nie chce być więcej przedmiotem w grze politycznej wielkich mocarstw. Odrodzona dzięki zwycięstwu koalicji antyhitlerowskiej, partemu wkładem krwi szczerze przelewanej na wszystkich frontach walki z Niemcami, nie da się więcej zasugerować czadem zła pojmanego humanitaryzmu na zachodzie, nie zamierza sprzeniewierzyć się sojusznikowi ze swym wschodnim potężnym sąsiadem, odrzuca zdecydowanie lansowane na zachodzie koncepcje „bloków państw”, w których widzi zarodek przyszłej restauracji potencjału gospodarczego, a w ślad za tym, jak to miało miejsce po pierwszej wojnie światowej potencjału militarnego Niemiec”.

Dynamika Idei

Pod powyższym tytułem „Życie Warszawy” omówiwszy znaczenie Rewolucji Październikowej, zaznacza wpływ tych sił, które wpłynęły na obecne wyzwolenie Polski.

„Siły, które Rewolucja Październikowa wyzwoliła w narodach Związku Radzieckiego, po raz wtóry uratowały nie tylko niepodległość narodu polskiego, ale jego nagie, biologiczne istnienie. Stało się to w czasie straszliwej wojny, z której dopiero kilka miesięcy temu wyszliśmy, umniejszeni o miliony najlepszych i najdzielniej-

szych. I to trzeba sobie znowu jasno i raz na zawsze uświadomić — niezależnie od tych czy innych poboznych życzeń. Gdyby bowiem nie udział Związku Radzieckiego w ostatniej wojnie, gdyby nie jego zwycięska kontrofensywa przeciwko zagładzie nam niosącym Niemcom hitlerowskim, Anglo-Amerykanom — nawet zakładając ich ostateczne ale późne zwycięstwo — niewielu by żywym Polakom zdołał przywrócić niepodległość”.

KRONIKA BYDGOSKA

Dnia: 17 listopada

Kalendarzyk kat.: Salomei

Kalendarzyk słow.: Sulibora

Kalendarzyk hist.: 17. 11. 1370 kon-
nacja Ludwika Węgierskiego.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI:

Piątek 16. 11.: Dowód Osobisty, **Sobota:** Dowód Osobisty, **Niedziela** g. 12: Ola Obarska i Jerzy Lawina, g. 15: Moralność Pani Dulskiej, g. 18.30: Dowód Osobisty.

TEATR LALEK:

Sobota 17. 11. g. 16: O krawczyku-wędrowniku, **Niedziela** g. 16: O krawczyku-wędrowniku.

TEATRY ŚWIETLNE:

Pomorzanin: Iwan Groźny, **Polonia:** dr Murek, **Wolność:** Iwan Groźny, **Orzeł:** Czy Lucyna to dziewczyna, **Bałtyk:** U kresu drogi.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY

Komenda Miasta M. O. 23-47

Straż Pożarna 11-11

Pogotowie Ratunkowe 15-53

DYŻURY APTEK

Centralna, Al. 1 Maja 27

Pod Złotym Orłem, Stary Rynek

Wyniki kwesty ulicznej PCK

W dniu 14 bm. odbyła się w Bydgoszczy kwesta uliczna na rzecz P. C. K. w wyniku której zebrano kwotę 26.492 zł. Sumę tę zużyto na potrzeby stołówki oraz ambulatorium PCK. Ofiarodawcom i ambulatorium składa PCK serdeczne podziękowanie.

Bacność Szoferzy

W sobotę, dnia 17 bm., o godz. 18-tej w lokalu zebrani „Bagatella”, ul. Jagiellońska 36 odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie organizacyjne. Sprawy bardzo ważne. O liczny udział prosi Zarząd.

T. S. „Gwiazda” urządza Wieczorek towarzyski, który odbędzie się w sobotę, dnia 17 bm. w sali ZSK Zyg. Augusta (dawn. Ogn. KPW).

BYDGOSZCZ. Wojewódzki Komitet Uczczenia Ofiar Zbrodni Niemieckich, ul. Chrobrego 12, wzywa wszystkich, którzy zarejestrowali wypadki zbrodni hitlerowskich, po odbiór zaświadczeń upoważniających ich do przebywania na miejscu ekshumacji podczas prac Komisji sądowo-lekarskiej.

Zaświadczenia wydaje się w biurze Komitetu od dnia 19. 11. 45 r.

Mleko w proszku dla dzieci mieszk. pow. bydgoskiego

Wydział Apropowizacji i Handlu przy Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy podaje do wiadomości, iż dla dzieci zamieszkałych na terenie powiatu (z wyłączeniem m. Bydgoszczy) wydawane będzie w ramach zapotrzebowania zagwarantowanego, mleko zakonserwowane w postaci proszku. Sprzedaż mleka nastąpi na odcinku Nr 34 i 35 listopadowych kart żywnościowych „D” w ilości łącznie 500 g na oba odcinki.

Bolączki

kupców tytoniowych

Samodzielnicy kupcy tytoniowi, rutynowani fachowcy pracujący w tej branży niekiedy od kilkudziesięciu lat, zaniepokojeni są grożącym im od Nowego Roku całkowitym zerwaniem współpracy z Polskim Monopolem Tytoniowym. Według projektów dystrybucja wyrobów PMT ma być prowadzona za pośrednictwem spółdzielni oraz sprzedaży ulicznych. PMT organizuje własną sieć sprzedaży swoich wyrobów.

Kupcy tytoniowi w Bydgoszczy na zebraniu zarządu sekcji tytoniowej Zrzeszenia Kupców Samodzielnych pod przewodnictwem p. Mroza przedstawili bolączki zrzeszonego kupiectwa tytoniowego reprezentantom prasy. Praktyka wykazała dobitnie, że podstawowymi punktami sprzedaży wyrobów PMT są specjalne sklepy tytoniowe a dopiero w drugim rzędzie wchodzi w rachubę sklepy mieszane i sprzedaż uliczna.

Monumentalny pomnik

stanie na miejscu wiecznego spoczynku zamordowanych bydgoszczan

BYDGOSZCZ. Podjęte przez Komitet Uczczenia Ofiar zbrodni hitlerowskich, prace przygotowawcze do ekshumacji ofiar na terenie miasta Bydgoszczy są już w stadium końcowym. W dniu 22 bm. komisje sądowo-lekarskie będą mogły przystąpić do pierwszych prac ekshumacyjnych.

W tym roku ekshumowanych będzie 400 zwłok i to z cmentarza żydowskiego przy ul. Szubińskiej, gdzie ogółem leży około 200 Polaków, rozstrzelanych „jako winnych” za wypadki wrześniowe na mocy wyroków niemieckiego „Sondergerichtu”, następnie z cmentarza Nowofarnego, gdzie liczba ofiar przekracza 100 osób i częściowo z Jachcic.

Nazwiska pomordowanych, spoczywających na obu cmentarzach, są znane. Stwierdzono je na podstawie zachowanych zapisków niemieckich i zapisków grabarzy. Liczby ofiar na Jachcicach nie zdołano jeszcze stwierdzić.

Ofiary zbrodni niemieckich zło-

żone będą na Wzgórzu Wolności, którego teren przygotowuje się dla tego celu. Pracami kieruje bud. Staszak z Urzędem Budowlanego. Na miejsce spoczynku pierwszych 400 ofiar przeznaczono teren przylegający do ul. Przyjemnej. Prace ziemne wykonuje ochotniczo mło-

dzień szkół bydgoskich. Na cmentarzu stanie także monumentalny pomnik. Przylegające tereny zostaną przygotowane później na przyjęcie ofiar, które ekshumowane będą z kilkunastu masowych grobów na terenie naszego miasta w roku przyszłym. (j. f.)

Tajemnicze zdarzenie w kościele

BYDGOSZCZ. W czwartek, 15 bm. w godzinach popołudniowych wierni znajdujący się w kościele Klarysek, stali się świadkami dziwnego zdarzenia.

Wśród kościelnej ciszy rozległ się nagle donośny głos 9-letniego chłopca, nawołujący obecnych do natychmiastowego opuszczenia świątyni, „ponieważ teraz nie jest pora na modlitwę”. Istotnie wszyscy obecni wyszli z kościoła. O wypadku zawiadomiono władze.

Miarodajne czynniki zainteresowały się sprawą. Chłopca przytrzyma-

no do wyjaśnienia. Aresztowany zeznał, że jacyś nieznanymi osobnikami, nakarmiwszy go cukierkami, dali mu polecenie opróżnienia kościoła, a następnie za pomocą znalezionej w kościele urządzenia linkowego, chłopiec spowodował miały wybuch min, umieszczonych rzekomo na wieży kościoła. Równocześnie przytrzymał pewnego podejrzanego osobnika, legitymującego się dwoma różnymi dowodami.

Dochodzenia niewątpliwie wyjaśnią, czy w tym wypadku mamy do czynienia istotnie ze sprawą poważniejszą, czy też jest to wybryk chłopca.

Tragiczne skutki lekkomyślności

W Bydgoszczy przy ul. Ks. Skrupki 61 wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Jeden z mieszkańców tego domu, kilkunastoletni chłopiec, usiłując rozpalic ogień, wlał do pieca butelkę nafty. Nastąpiła eksplozja, w wyniku której jedna ze ścian mieszkania uległa zawaleniu. Chłopiec doznał poparzeń trzeciego stopnia. Na

miejsce wypadku przybyła straż pożarna.

Oto skutki nieumiejętnego i lekkomyślnego obchodzenia się z materiałami łatwopalnymi. W takich wypadkach winę ponoszą prawie zawsze rodzice lub opiekunowie, nie zabezpieczając środków łatwopalnych i nie ostrzegając młodzieży przed niewłaściwym ich użyciem.

Uгода w sprawie kościołów bydgoskich

W sprawie kościoła św. Krzyża przy pl. Kościelickich i kościoła Zbawiciela przy ul. Warszawskiej dzięki rozzumieniu i obywatelskiemu stanowisku stron, została zawarta ugoda między Komitetem Opieki nad kościołem św. Krzyża a Polską Parafią Ewangelicko-Augsburską w Bydgoszczy. Przedstawiciele Komitetu Opieki, w skład którego wchodzi reprezentanci władzy duchownej rzymsko-katolickiej, rzemiosła, handlu i przemysłu m. Bydgoszczy odbyli kilka zebrań z przedstawicielami Par-

Ewangelicko-Augsburską, w wyniku których uzgodniono przyznanie kościoła św. Krzyża Kościołowi Rzymsko-Katolickiemu, zaś kościoła Zbawiciela Parafii Ewangelicko-Augsburskiej.

Władze wojewódzkie ugody tę zaakceptowały. Niewątpliwie i Ministerstwo Administracji Publicznej zajmie to samo stanowisko do ugody.

Oba kościoły wymagają znacznych funduszy na przeprowadzenie gruntownego remontu.

Z Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu

1. Każdy student i wolny słuchacz obowiązany jest dokonać w czasie do 30 listopada 1945 r. ostatecznego wpisu na Wydział Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.

2. Przed dokonaniem wpisu każdy wpisujący się podlega badaniu lekarskiemu. Badanie przeprowadza lekarz Uniwersytetu — parter, pokój nr 25, w dniu powszednie w godz. 8-9. Zgłaszający się do badania przedkłada lekarzowi kartę badania, którą należy nabyć u portiera Uniwersytetu za opłatą 10 zł i dokładnie wypełnić według podanych w niej wskazówek. Otrzymany wynik badania służy jako dowód przy wpisie.

3. Celem dokonania wpisu należy nabyć u portiera następujące druki:

- a) książeczkę legitymacyjną (indeks lectionum) cena 20 zł,
- b) kartę indywidualną (statystyczną), cena 1 zł
- c) kartę wpisową, cena 1 zł.

Druki te wypełnia się we właściwych rubrykach, wpisując do książeczki legitymacyjnej i do karty wpisowej te wykłady, na które student pragnie uczęszczać. Następnie składa się je w Dziekanacie Wydziału Prawa i Nauk Społecznych, dołączając nadto:

- d) dowód badania lekarskiego,
- e) 3 jednakowe fotografie legitymacyjne,
- f) kwit z uiszczenia opłat: kancelaryjnej w kwocie 40 zł i należności za blankiet legitymacyjny 2 zł.

4. Dziekanat przyjmuje wyżej wymienione dokumenty wpisowe i stwierdza przy tym, że wynik badania lekarskiego nie stanowi przeszkody dla wpisu. Stwierdza następnie, czy karty zostały wypełnione prawidłowo i zgodnie z dokumentami, złożonymi przy zgłoszeniu o przyjęcie, oraz czy wybrane przez studenta wykłady zostały wpisane jednakowo w książeczkę legitymacyjną i w kartę wpisowej, wypełnia kartę imatrykulacyjną w książeczkę i przygotowuje legitymację akademicką studenta (wolnego słuchacza).

5. Po dokonaniu wpisu zostanie student przez ponowne ogłoszenie na tablicy ogłoszeń, w odpowiednim terminie wezwany do Dziekana dla dopełnienia imatrykulacji. (Dokonując aktu imatrykulacji, Dziekan odbierze od studenta ślubowanie akademickie, po czym student otrzymuje indeks wraz z kartą imatrykulacyjną, legitymację akademicką i dokumenty swe, złożone przy zgłoszeniu o przyjęcie). Po dokonaniu jej otrzyma indeks, kartę imatrykulacyjną, legitymację akademicką oraz dokumenty złożone przy zgłoszeniu. Na tym wpis zostaje zakończony.

Wolni słuchacze wpisują się analogicznie jak studenci z tą zmianą, że zamiast imatrykulacji składają w rece Dziekana przyrzeczenie przestrzegania dyscypliny akademickiej.

6. W osobnym zarządzeniu zostanie po rozpoczęciu wykładów podany termin dla ewentualnej zmiany wpisu, aby umożliwić studentom dobranie wykładów dodatkowych lub skreślenie wykładów wpisanych niewłaściwie.

Dziekan: (—) Witold Reiss.

Z życia dziennikarzy pomorskich

Związek Zawodowy Dziennikarzy Pomorskich, kierowany sprawnie przez prezesa red. Stanisława Ziemaka, zebrał się na nadzwyczajne walne zebranie w celu wybrania delegatów na pierwszy ogólnopolski zjazd związkowy. Przewodniczył zebraniu red. Kazimierz Małycha. Po wysłuchaniu referatu prezesa red. Ziemaka zebranie postanowiło wydelegować na zjazd redaktorów: prezesa Stanisława Ziemaka, sekretarza Andrzeja Kłyszynskiego, skarbnika Aleksandra Oleckiego, Stanisława Babińskiego, Stanisława Kamińskiego, Andrzeja Trelle i Jerzego Jacynę.

Poza tym uchwalono szereg wniosków o charakterze wewnątrzorganizacyjnym i zawodowym.

Kronika Toruńska

Co? gdzie? kiedy?

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ

Do piątku 16 bm. komedia w 3-ach aktach pt. Ostrożnie...! Świeżo Malwane...! Reż. Cz. Strzeleckiego wyk. akt. teatru byd.

W sobotę dnia 17 bm. Premiera komedii Wł. Perzyńskiego w 4-ach aktach Lekkomyślna Siostra!

Bilety są do nabycia w kasie Teatru codziennie od godz. 10-13-tej i od godz. 15-tej. Początek przedstawień punktualnie o godz. 18.15.

Kino Bałtyk — Wielki Walc.

Kino Wolność — Najazd.

Pocz. w kinach o godz. 14, 16, i 18.

Dyżur Aptek:

Od 10. 11. do 16. 11. włącznie:

Apteka Radziecka — Szeroka 27

Apteka św. Barbary — Szosa Chełmińska 80.

Dyżur niedzielny lekarzy. W niedzielę dnia 18 listopada br. Dr Borysiewicz Tomasz — ul. Grudziądzka nr 95, Dr Gibowska Janina — ul. Łazienna 30, Dr Kubik Mieczysław — ul. Mickiewicza 52.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY:

Komenda Miasta M. O. 215,

Straż Pożarna 431,

Pogotowie ratunkowe 229,

Przydział na kartki M. K. Na nr 87 kart pracowniczych M. K. za miesiąc październik sklepy Spółdzielni Kol. wydawać będą 1 kg mąki pszennej. Mąkę należy odebrać do dnia 20 listopada br.

Z czego ma żyć kolejarz?

TORUŃ. Na ostatnim zebraniu ZZK — koła toruńskiego reprezentowane były partie polityczne m. in. Stronnictwo Pracy, a także i nasze pismo.

Zebrani omówili problem awansów, dodatków rodzinnych, emerytury i szereg innych.

Szeroko dyskutowano nad bolesną sprawą aprowizacji. Praktyka nie zbiega się tutaj z programem.

I tak w miesiącu wrześniu przewidziano do wydania na karty pracownicze: chleba 10 kg — wydano 10 kg; mąki pszennej 2 kg — wyd. 1 kg; kaszy 2 kg — nie wyd.; cukru 0,5 kg — wyd. 0,5 kg; tłuszczu 1 kg — nie wyd.; mięsa 2 kg — wyd. 400 g konserw; soli 0,4 kg — wyd. 0,4 kg; — kawy zboż. 0,1 kg — wyd. 0,1 kg; zapalek 2 pud. — nie wyd.; bieleńca 0,25 kg — wyd. 0,25 kg; octu 0,5 litra — nie wyd. Wzamian za mięso w sierpniu wydano 100 g mleka w proszku.

ZZK — Koło Toruńskie wykazuje ożywioną działalność, czego dowodzą m. in. różne dane statystyczne, obrazujące troski, kłopoty i słuszne żądania związkowców.

Ma radiowej fali

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

Sobota, 17 listopada 1945 r.

6.55 Transm. z Warsz. 8.00 Progr. na dz. bież. 8.05 Wiad. miejsc. 8.10 Konc. solist. 12.00 Transm. z Warsz. 13.30 Muz. rozr. (płyty). 13.50 Skrz. posz. rodz. 14.00 Pog. akt. w opr. Fr. Bzawowej. 14.10 Wiad. miejsc. 14.15 Kron. pom. 14.25 Przegl. prasy. 14.35 Rec. wionocz. Zdz. Wojciechowski. 15.00 Konc. rekl. (Toruń). 16.00 Transm. z Warsz. 17.00 Teatr Wyobraźni: aud. słown. muz. pt. „Opowieść o graczach Bali” Zdz. Arentowicza. Wyk. art. Teatru Polsk. 17.30 Transm. z Warsz. 18.20 Aud. słown. muz. pt. „W kraju Eks-Mikad” opr. L. Leśniewski. 18.50 Pog. lit. pt. „Teatr Powszechny” w opr. prof. St. Srebrnego (Toruń). 19.00 Transm. z Warsz. 19.15 Toruń na ant. byd. 19.30 Transm. z Warsz. 21.00 Konc. życzeń z Bydg. 21.50 Skrz. posz. rodz. 22.00 „Jazz i piosenka” 22.25 Wesoly fel. pt. „Deskifikacja” w opr. W. Powella. 22.30 Konc. rekl. 22.50 Wiad. miejsc. 23.00 Progr. na dz. nast. Zak. aud. Hymn

Ogłoszenia w IKP
czyta cała Polska

Wstrząsająca opowieść o losach Baonu Obrony Narodowej Rozstrzelani na żądanie ludności niemieckiej

Sport

SZYMURA WALCZY
W PIOTRKOWIE

W dniu 18 bm. Skałcki i Szymura zasilą ośmkę Concordii w Piotrkowie, która zmierzy się z drużyną pięściarską Łódzkiego Klubu Sportowego. Występ poznańskich pięściarzy, a w szczególności Szymury będzie nie małą sensacją sportową dla Piotrkowa. (p)

REWANŻE „WARTY“

Bokserska ośmka „Warty“ walczą będzie w dniu 25 bm. w Łodzi, gdzie w meczu rewanżowym spotka się z ŁKS'em. W dniu 2 grudnia br. stoczy „Warta“ spotkanie rewanżowe w Katowicach.

PIĄTEK NA CZELE TENISISTÓW

Kapitan sportowy Poznańskiego Okręgowego Związku Tenisistów ob. Cynka przedstawił następującą klasyfikację tenisistów poznańskich: 1. Piątek, który zdobył mistrzostwo Poznania, 2. Adamski, 3. Rodziejczak. W mistrzostwach nie brał udziału Chmielewski, który jest uważany za równie silnego jak Piątek. Wśród pań dominuje Jaśkowiakówna. W grach podwójnych należy wymienić parę Piątek—Adamski, a w grze mieszanej parę Jaśkowiakówna—Chmielewski.

„Jutro rano dowiedzie się“.

Rzeczywiście następnego dnia rano sytuacja nasza nie pozostawiała złudzeń co do naszego losu.

Przyjechało kilka samochodów. Sąd polowy. Wśród nich kapral w polskim mundurze (niej. Seelig czy też Ehrlich z 59 pp.). Czworkami kazano nam usiąść na ziemi. Rozpoczęło się

przesłuchanie.

Jako pierwszych przesłuchano oficerów, następnie podoficerów. Co kto zeznawał, nikt nie wie, ponieważ przesłuchiwanie odbywało się w dostatecznej odległości od nas. Każdego przesłuchiwanego ustawiano oddzielnie i przy każdym stanął strażnik. Jakiegokolwiek porozumienie było niemożliwe. Około godz. 15-tej przesłuchano i mnie. Dostąpił do mnie wspomniany Ehrlich i zapytał czy będę zeznawał. Nie odpowiedziałem. Wobec tego Ehrlich oświadczył, że niezależnie od tego, jak i co będę zeznawał

zostanę rozstrzelany.

Musiałem powiedzieć drogę, jaką przebył baon. Wmawiano mi, że brałem udział w „krwawej niedzieli“! Oczywiście nie mogłem zeznać nieprawdy. Po mnie zeznało jeszcze dwóch lub trzech.

Dokończenie w n-rze nast.

w tzw. „lesie gdańskim“ dostaliśmy ognia — prawdopodobnie od dywersantów niemieckich.

Cofaliśmy się w dalszym ciągu. Pewnego dnia — była to niedziela — odkryli nas lotnicy niemieccy. Skutkiem zrzuconych bomb batalion rozproszył się. Dowódca batalionu i dowódca kompanii oraz wielu towarzyszy broni zginęło mi z oczu. Postanowiłem przedrzeć się przez Bzurę do Warszawy. Wieczorem tego dnia przyłączyło się do mnie kilkunastu żołnierzy. Zupełnie zdezorientowani — zamierzali nie ruszyć się z miejsca. Sam przekroczyłem Bzurę. W pewnej miejscowości, której nazwy dziś już nie pamiętam, dostałem się do niewoli.

30 tysięcy jeńców

Było tutaj dużo żołnierzy polskich. Tęgo samego dnia o godz. 15 wyprowadzono 1500 jeńców do Sochaczewa, gdzie umieszczono nas za ogrodzeniem wśród kilku tysięcy żołnierzy z różnych jednostek i formacji polskich. Następnego dnia zarządono zbiórki i odprowadzono nas (około 5000 jeńców, wśród nich dużo żołnierzy z bydgoszcz. W okolicy stacji pomp,

Drugiego dnia (rozdano trochę żywności, ale nie starczyło jej dla wszystkich) wieczorem wyprowadzono nasz baon. Okazało się, że było nas niespełna 200. Rozdano nam żywność. Trzeciego dnia pobytu w Żyrardowie wieczorem wyprowadzono przynależnych do baonu i oświadczone, że wrócimy do Bydgoszczy. Otrzymaliśmy po kawałku chleba i po 50 g słoniny.

Otoczyli nas po zęby uzbrojeni konwojenci. Przed oddziałem naszym jechał samochód z karabinem maszynowym zwróconym wylotem lufy ku nam. Za nami taki sam samochód. Zorientowaliśmy się, że

sytuacja nasza jest groźna.

Konwojenci nie puścili pary z ust. Po chwili nadjechały 2 samochody ciężarowe, na które nas załadowano. Byliśmy ścieśnieni, jak śledzie w beczce. W Sochaczewie policzono nas jeszcze raz i umieszczono na dziedzińcu jakiejś fabryki. Ponieważ była noc, rozpalono ogniska, dokoła których kazano nam usiąść na ziemi po dwudziestu, aby otaczający konwojenci mogli strzec nas bez obawy, że komuś uda się zbiec. Na moje pytanie „co będzie z nami?“ konwojent odpowiedział:

I
W tych dniach powróciło do Bydgoszczy kilku żołnierzy z bydgoszcz. Baonu Obrony Narodowej, o którego losie społeczeństwo naszego miasta wiedziało tyle tylko, że był on szczególnie ciężki i że spośród przynależnych do tej jednostki wielu utraciło życie przez rozstrzelanie.

Chcąc uzyskać informacje z pierwszego źródła, zwracamy się do st. sierż. Andrzeja Drażana, który jako szef kompanii przeżywał los baonu od dnia wymarszu jednostki aż do tragicznego jego końca.

Oto opowieść 54-letniego dziś podoficera zawodowego:

— Baon składał się z trzech kompanii piechoty i jednej kompanii k. m. Dowódcą baonu był mjr Gawroński, 1 kp. dowodził śp. kpt. Kłosowski, na czele 2 kp. stał por. rez. Rubiński. Nazwisk dowódców pozostałych kompanii już nie pamiętam.

Cofaliśmy się w porządku

Baon zajął pozycję w odległości około 15 km od Bydgoszczy. Kiedy sytuacja wymagała cofnięcia się jednostki, baon cofał się w porządku. W odwrocie ominęliśmy Bydgoszcz. W okolicy stacji pomp,

Po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu moja najdroższa żona, siostra i szwagierka, były więźniarki „Pawiaka“, śp.

Mieczysława Gularkowa

z domu Lukiewicz

przeżywszy lat 35.

Pogrzeb odbędzie się w dniu 17. 11. 45 o godz. 14-tej z kaplicy cmentarza Serca Jezusowego. Msza Św. odbędzie się w sobotę 17-go o godz. 6-tej w kościele przy Placu Piastowskim.

O czym zawiadamia w ciężkim żalu pogrążony

Mąż i rodzina

Fabryka Cukrów

R. Średnicki

Łódź, ul. Piotrkowska 218
Prowincja za zaliczeniem 144r

Drożdże

Lubońskiej Fabryki 207

do nabycia w sklepie kolonialnym
Bydgoszcz, Dworcowa 26

1 kg — 350 zł

Hurt + Detal

Wytwórnia worków i plandek

Bydgoszcz, Wełniany Rynek 10

SKUP - NAPRAWA WORKÓW

Auto - Wosz

korzystne źródło zakupu

części samochodowych i motocyklowych

BYDGOSZCZ, Jagiellońska 59
Kupno + Sprzedaż

Wytwórnia

artykułów podróżnych
Zygmunt Karoń

Łódź, ul. Piotrkowska 115, tel. 173-50

Specjalność: torebki damskie 56r

„Uniwersal“. Dogodnie sprzedasz i korzystnie kupisz wszelkiego rodzaju przedmioty domowego użytku, galanterię, ubrania, obuwie. Bydgoszcz, Dworcowa 45. [184]

Mebel i pokrycia meblowe kupię. Sprzedaż, zamówienia i zamiany. Bernacki — Łódź, Piotrkowska 275 Sklep. [68r]

Maszyny do pisania przerabiamy na układ polski (nowymi czcionkami). W Chrzanowski, Poznań, Plac Wolności 2. [141r]

Tańców samouczki — nowoczesnych, narodowych wysyłamy, Poznań 2, skrytka 1065. [140r]

Uwaga! Reklamy wszelkiego rodzaju: litery nakładane z drzewa, klisze kinowe, szyldy, po cenach przystępnych wykonuje Sekcja Artystyczna, Al. 1 Maja 27, tel. 19-39. [139r]

„Rybak“ — sieci, sznury, haczyki, buty gumowe, żagle, lornetki, barometry, artykuły sportowe. Kupno — sprzedaż. Gdynia, Świętojańska 47. [123r]

Naprawa maszyn do szycia, maszyn specjalnych w zakresie szycia wchodzących oraz maszyn do pisania, wymiana czcionek St. Sajdak — Bydgoszcz, Jana Kazimierza 4. [77r]

Unieważniam skradzione (pociąg Poznań—Bydgoszcz) dokumenty. Julian Daroszewski (5. 1. 1928) [197]

Do wiadomości dyskretne 94r

Święty Mikołaj

w magazynie
radiowym f-my JUPITER
zamawia już teraz

aparaty RADIOWE, fotograficzne, kina 8—16 mm, rzutniki

JUPITER

Bydgoszcz, Stary Rynek 20
telefon 18-65

WYTWÓRNIA RĘKAWICZEK

poleca: 171
rękawiczki własnego wyrobu
oraz przyjmuje obstalunki
powierzonych materiałów.

JÓZEF SIENKIEWICZ

BYDGOSZCZ, ALEJE 1 MAJA 91

Znaczkę pocztową najkorzystniej kupuje—sprzedaje „Rybak“, Gdynia, Świętojańska 47. [22r]

Uwaga kupcy, przemysłowcy! Polecamy po cenach najniższych barwniki, ultramarynę, karbid, świece, terpentynę, kalafonię, kleje, artykuły garbarskie, malarskie, mydlarskie itp. chemikalia. Warszawska Składnica Chemiczna. Warszawa, Marszałkowska 113.

Poszukuje się składu w centrum miasta Gdańska, Dworcowa lub Stary Rynek. Oferty pod „Skład“ do IKP, Bydgoszcz. [218]

Paczkowskiej Wiktorii z Wileńszczyzny poszukują rodzice Paczkowski Wincenty, Kurowo-Nadnoteckie, ul. Stalina 21. [211]

Analizy chemiczne, badanie artykułów żywnościowych, wykonuje Laboratorium Chemiczne Gdańsk—Wrzeszcz, ul. Batorego 41 m. 7. [155r]

Wydzierżawimy magazyn z dobrym dojazdem. Oferty pod „Magazyn“ składać w Administr. IKP.

Kupimy 5 biur z krzesłami w dobrym stanie. Oferty pod „Biurka“ składać w Administr. IKP.

Świece, ozdoby choinkowe, pocztówki świąteczne. Bazar Katolicki, Łódź, Sienkiewicza 49. [156r]

Student poszukuje pokoju. Wiadomość: Łódź, Długosza 22/8. [158r]

Rejestracja Przedsiębiorstw Radiotechnicznych

Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 26. VI. br. oraz art. 13 Ustawy o poczcie, telegrafii i telefonii (Dz. Ust. P. Nr 63 z 1933, poz. 481), przedsiębiorstwa przemysłowe, wytwarzające sprzęt radiotechniczny oraz przedsiębiorstwa handlowe, trudniące się sprzedażą takiego sprzętu, jak również warsztaty rzemieślnicze, które naprawiają aparaty radiowe, są obowiązane do zarejestrowania się w Polskim Radio.

Celem dokonania rejestracji należy wypełnić, podpisać i nadesłać do Polskiego Radia kwestionariusz w 2 jednobrzmiących egzemplarzach.

Jeżeli przedsiębiorstwo posiada filie, należy każdą z nich za rejestrować oddzielnie.

Jako dowód rejestracji otrzymują przedsiębiorstwa „świadectwo rejestracyjne“.

Pod sprzętem radiotechnicznym, objętym niniejszym obwieszczeniem należy rozumieć:

aparaty radiowe, lampowe i bezlampowe, lampy adiowej detektory do aparatów bezlampowych; głośniki i słuchawki radiofoniczne; kondensatory typu radiowego; transformatory typu radiowego; dławiki typu radiowego opory typu radiowego; zespoły cewek strojeniowych; linki antenowe.

Zgłoszenia do rejestracji należy przestać:

a) w Warszawie do BIURA RADIOFONICZNEGO POLSKIEGO RADIA, ul. Narbutta 22;

b) na prowincji — do właściwej terytorialnie DYREKCJI OKRĘGOWEJ POLSKIEGO RADIA (Warszawa, Łódź, Białystok, Lublin, Kraków, Katowice, Poznań, Bydgoszcz, Gdańsk, Wrocław Olsztyn).

Kwestionariusze do zgłoszeń otrzymać można we wskazanych wyżej placówkach rejestracyjnych osobiście lub pocztą na pisemne zapotrzebowanie.

Rejestrację należy przeprowadzić najpóźniej do dnia 15. XII. br. 127r

Chemigraficzną

aparaturę, kompletną wraz z urządzeniem do trawienia kupimy. Zapłacimy dobrze.

JUPITER

BYDGOSZCZ, Stary Rynek 20 + Telefny: 18 65 i 17 65

Poszukuję 3—4 pokojowego mieszkania możliwie z meblami oraz pokoju sublokatorskiego. Wiadomość: Roman Linkowski, Łódź, Piotrkowska 120, tel. 172-26. [161r]

Ozdoby choinkowe hurtowo. Dom Galanterii H. Mertens, Warszawa, Marszałkowska 99. Prowincja za zaliczeniem po nadesłaniu zadatku. [152r]

F-ma „ALWIR“ kupuje — sprzedaje futra, skórki gatunkowe oraz materiały bielskie. Gdynia, Świętojańska 75. [121r]

Dwa duże sklepy w Bydgoszczy z urządzeniem, nadające się na każdą branżę, w śródmieściu przy głównej ulicy do wydzierżawienia od zaraz. Oferty do IKP pod „JB“. [173]

Futra damskie, męskie, lisy, skórki różne wyprawiam, niewyprawione, materiały włókiennicze, galanterię skórzaną kupujemy — sprzedajemy. Gdynia, Świętojańska 36, sklep obok kina „Bałtyk“. [118r]

Unieważniam wszystkie zgubione dokumenty, kartę ewakuacyjną nr 46/173, orzeczenie posiadłości. Pieczurowski Tadeusz, 18. 10. 1917r. [208]

REDAKCJA GŁÓWNA: administracja
Bydgoszcz, ul. Jagiellońska nr 17-19

Redakcja warszawska: Oddział centralny
w Warszawie, ul. Żulińskiego nr 3.
dyr. Oddziału red. Edmund Świdziński
zastępca red. Henryk Korotyński.

Oddziały:
POZNAŃ, ul. Działyńskich 8, m. 2, dyr. Oddziału red. Henryk Smigajski; ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 61, kier. Oddziału red. Czesław Gumkowski; GDYŃIA-GDAŃSK, w Gdyni, ul. Abrahama 49, Tel. 270-32 kierownik: Oddziału red. Alojzy Maciejewski; KRAKÓW, ul. Słowackiego 14, kier. Oddziału red. Aleksander Olechowicz, zastępca red. Stanisław Habrda; KATOWICE kier. Oddziału red. Stanisław Sukienicki.
Pododdziały:
w GRUDZIĄDZU, TORUNIU, GNIEZNIU, OSTROWIE

Redaktor naczelny przyjmuje w redakcji
głównej we wtorki i środy
od godz. 10-tej do 12-tej
w redakcji warszawskiej
w soboty od godziny 14—16

Odpowiedzialni kierownicy działów polityki wewnętrznej, red. Józef Kozłowski, polityki zagranicznej — red. Kazimierz Malycha, gospodarczego — dr D. J. Tilgner, dr Stefan Hejzla, kultury i sztuki — prof. Marian Turwid, krytyki literackiej i literaturoznawstwa — red. Adam Grzymała-Siedlecki, zagadnień niemieckich — red. Edmund Maciejewski, sportowego — Krzysztof Boruń, kobiecego — red. Franciszka Andryśówna, polonijnych, — red. Edmund Kleśa, filmowego — red. Janina Kłodzińska, fotografii i karykatury — Edmund Heydek.